

Beslissing regionale klachtencommissie
inzake klacht van de heer X.

Klacht : ds. 08.001/419
Wet : Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvgz)
Datum binnenkomst klacht : 20 mei 2021
Datum hoorzitting : 15 juni 2021
Datum beslissing : 22 juni 2021

1. STUKKEN

De klachtencommissie heeft kennisgenomen van:

- Klaagschriften van 13 mei 2021 en aanvulling van 13 juni 2021
- Uittreksel uit het dossier
- Verweerschrift van 5 juni 2021

2. KLACHTENPROCEDURE

De klachtenprocedure is begonnen met de klaagschriften van 13 mei 2021 van de heer X., hierna te noemen klager.

Verweerder, psychiater, heeft op 5 juni 2021 een verweerschrift aan de klachtencommissie toegezonden.

Op 15 juni 2021 heeft er een hoorzitting plaatsgevonden, waarbij de volgende personen aanwezig waren:

- *de klachtencommissie:* voorzitter
psychiater
namens de cliëntenraad
- *secretaris:*
- *notulist:*
- *klager:* de heer X., die zich in deze heeft laten bijstaan door zijn echtgenote
- *verweerder:* de heer A., psychiater, en mevrouw B., basisarts

Tijdens de hoorzitting hebben partijen ieder hun standpunten toegelicht.

3. KLACHT

Klager klaagt over het toepassen van verplichte zorg in het kader van de op 7 mei 2021 door de burgemeester van X. afgegeven crisismaatregel en over onwaarheden die m.b.t. de noodzaak van verplichte zorg in het dossier zijn vastgelegd.

4. STANDPUNT VAN PARTIJEN

Klager is op 7 mei 2021 op basis van een crisismaatregel bij GGZ Oost Brabant opgenomen. De crisismaatregel is op 12 mei 2021 door de rechtbank verlengd t/m 2 juni 2021. Op 17 mei 2021

is klager in het kader van nader onderzoek overgeplaatst naar het ziekenhuis te X. In verband met deze tijdelijke overplaatsing was het niet haalbaar om de door klager op 13 mei ingediende klacht binnen de door de Wvggz gestelde termijnen te behandelen. Met goedkeuring van klager zijn deze termijnen overschreden.

De voorzitter benadrukt dat de klachtencommissie niet bevoegd is om te oordelen over het afgeven van de crisismaatregel (CM) door de burgemeester en over de bekrachtiging van de crisismaatregel door de rechtbank. Verweerder A., de behandelaar van klager legt uit dat hij met de voorbereiding van een zorgmachtiging was begonnen, maar dat deze uiteindelijk niet is aangevraagd vanwege de overplaatsing naar het ziekenhuis en het feit dat klager na zijn opname in het ziekenhuis naar huis kon terugkeren.

De voorzitter geeft aan dat uit het dossier blijkt dat klager is opgenomen op basis van het vermoeden dat bij hem sprake was van een psychose. Hij vraagt klager of dit naar zijn mening ook zo is. Klager licht zijn klacht toe en erkent dat er wel psychiatrisch iets aan de hand was. Hij is daarom meegegaan in het besluit om opgenomen te worden. Klager verwijt verweerder B. en mevrouw C. dat ze in het zorgplan voor de verlenging van de CM leugenachtige opmerkingen hebben gemaakt. Verweerder A. verwijt hij dat hij voor de verlenging van de CM een gesprek met klager is aangegaan over diens hongerstaking waarmee hij inmiddels was gestopt. Klager geeft aan dat hij had toegezegd zijn medicatie vrijwillig in te zullen nemen zodat er geen verlenging van de CM zou kunnen worden aangevraagd. Klager is van mening dat verweerder A. gelogen heeft en hem misleid heeft. Klager geeft aan dat verweerder stelt dat hij (klager) beweerd zou hebben dat hij stemmen uit de tv hoorde, maar iets dergelijks heeft klager nooit beweerd. Wel heeft hij gezegd dat er via de tv met hem gecommuniceerd werd.

Er is hier, aldus klager, sprake van misleiding en van liegen; verweerder A. wil klager in zijn macht houden. Ook de stelling van verweerder A. dat klager een conflict zou hebben met een keukenleverancier is absoluut niet waar. Klager vindt het merkwaardig dat er kwetsbare personen afhankelijk zijn van verweerder A. Klager geeft daarnaast aan dat in de stukken die hij heeft gezien ter voorbereiding van een zorgmachtiging ook onwaarheden staan.

Verweerder B. geeft aan dat in het kader van de voorbereiding van de aanvraag zorgmachtiging aangegeven en beargumenteerd moest worden welke vormen van verplichte zorg de behandelaar nodig vond. Met het voorbereiden van de aanvraag is begonnen nog voordat klager tijdelijk werd opgenomen in het ziekenhuis voor nader onderzoek. Wat in het zorgplan is opgenomen was wat de behandelaren op dat moment waarnamen en hoe zij het toestandbeeld van klager beoordeelden.

Verweerder A. geeft aan dat hij, achteraf gezien, beter het zorgplan (i.h.k.v. het starten van de aanvraag ZM) had kunnen verwijderen uit het dossier op het moment dat de aanvraag niet werd doorgezet.

Klager geeft verder aan dat verschillende data, die in de stukken die in het dossier zijn opgenomen voorkomen, niet kloppen. Ook is ten onrechte aangegeven dat er sprake zou zijn van ernstig nadeel in de thuissituatie voor de echtgenote van klager als hij thuis zou verblijven. Klager geeft aan dat zijn echtgenote er juist veel mee heeft geleden dat hij er niet was.

Verweerder A. geeft aan dat tijdens de opname klager dreigde met een scheiding en met verkoop van het huis. Ook was klager geagiteerd naar zijn vrouw toe en zij gaf toen aan even niet als contactpersoon te willen fungeren.

Klager geeft aan dat hij zich door zijn behandelaren niet gehoord voelde en dat hij zich door de klachtencommissie ook niet gehoord voelt. Hij vindt het diep triest dat cliënten aangewezen zijn op zorgverleners die niet luisteren en onwaarheden verkondigen. Hierna verlaten klager en zijn echtgenote de zitting.

5. OVERWEGINGEN EN OORDEEL KLACHTENCOMMISSIE

5.1 *De ontvankelijkheid van de klacht*

De klacht van klager richt zich op gedragingen waarop de Wet verplichte ggz van toepassing is. Ingevolge artikel 2 lid 1.2 van het reglement van de klachtencommissie heeft de klachtencommissie tot taak om klachten te behandelen die worden ingediend op grond van de Wet verplichte ggz. Klager is als cliënt van GGZ Oost Brabant op grond van artikel 1 sub c van het reglement van de klachtencommissie bevoegd tot het indienen van een klacht bij de klachtencommissie. De klacht is schriftelijk en op de juiste wijze ingediend. De klacht van klager is derhalve ontvankelijk.

5.2 *Procedurele waarborgen*

De klachtencommissie overweegt dat uitgangspunt in het gezondheidsrecht het zelfbeschikkingsrecht is. Iedere patiënt mag zelf uitmaken of hij een (be)handeling wel of niet wil ondergaan. Uitzonderingen op dit zelfbeschikkingsrecht moeten bij wet geregeld zijn. Klager verbleef binnen GGZ Oost Brabant op grond van een verlengde crisismaatregel. Op de voorgenomen vormen van verplichte zorg zijn de bepalingen ter zake van de Wet verplichte ggz van toepassing. Omdat verplichte zorg een ingrijpende inbreuk is op het zelfbeschikkingsrecht en op de lichamelijke integriteit van de patiënt, dienen er zowel procedurele als inhoudelijke waarborgen in acht worden genomen alvorens over te kunnen gaan tot het verlenen van verplichte zorg.

De procedurele eisen zijn als volgt vastgelegd in artikel 8:9 Wvvggz:

- de beslissing om over te gaan tot verplichte zorg op schrift is gesteld door de zorgverantwoordelijke en voorzien is van een motivering;
- de beslissing om over te gaan tot verplichte zorg pas is genomen nadat de zorgverantwoordelijke:
 - o zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene
 - o met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd
 - o voor zover de zorgverantwoordelijke geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer-directeur;
- de geneesheer-directeur op de hoogte is gesteld van de beslissing en een afschrift van de beslissing aan betrokkene, de vertegenwoordiger¹ en de advocaat heeft verstrekt en hen schriftelijk in kennis heeft gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissing en van de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon;
- de zorgverantwoordelijke schriftelijk in het dossier heeft vastgelegd of betrokkene tot een redelijke waardering van zijn/haar belangen in staat is en er sprake is van een van de gevaren of risico's als vermeld in artikel 8:9 lid 4 onder b Wvvggz.

De klachtencommissie komt met betrekking tot de formele vereisten voor verplichte zorg tot het volgende oordeel:

Uit het dossier en de verklaringen ter zitting blijkt dat de verweerder zich regelmatig en specifiek ook op 7 mei 2021 op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van klager. Verweerder heeft zijn besluit om tot verplichte zorg over te gaan op diezelfde datum ook uitvoerig met klager besproken.

¹ Indien van toepassing

Klager heeft het schriftelijke en gemotiveerde besluit d.d. 7 mei 2021 van de behandelaar ontvangen waarin de onderbouwing is weergegeven van de beslissing om op 12 mei 2021 over te gaan tot verplichte zorg. Tevens heeft klager de brief van de geneesheer-directeur d.d. 12 mei 2021 ontvangen waarin hij geïnformeerd wordt over de mogelijkheid een klacht in te dienen en de hulp van de PVP of de FVP in te roepen.

De commissie heeft geconstateerd dat de behandelaar de wilsbekwaamheid van cliënt heeft beoordeeld, zoals vereist op grond van art. 8.9 lid 4.

5.1 Inhoudelijke waarborgen

Naast de bovengenoemde procedurele waarborgen, zijn ook inhoudelijke eisen in de wet geformuleerd die in acht moeten worden genomen alvorens over te kunnen gaan tot de toepassing van verplichte zorg. Volgens artikel 2:1 en 3:3 van de Wvvgz kan verplichte zorg worden verleend indien:

- Het gedrag van een persoon als gevolg van zijn psychische stoornis tot ernstig nadeel leidt;
- Er geen mogelijkheden voor zorg op basis van vrijwilligheid zijn;
- Er voor betrokkene geen minder bezwarende alternatieven met het beoogde effect zijn (subsidiariteit);
- Het verlenen van verplichte zorg, gelet op het doel van verplichte zorg evenredig is (proportionaliteit);
- Redelijkerwijs te verwachten is dat het verlenen van verplichte zorg effectief is (doelmatigheid);
- De veiligheid van betrokkene, de veiligheid van de hulpverleners en de veiligheid binnen de accommodatie is geborgd (veiligheid).

Met betrekking tot de inhoudelijke criteria voor verplichte zorg constateert de commissie het volgende. Bij klager was sprake van psychotische symptomen die leiden tot ernstig nadeel bestaande uit onvoorspelbare agressie en emotionele overbelasting van naasten, in het bijzonder van klagers echtgenote. Aangezien klager het niet eens was met de diagnose die door de behandelaar is gesteld, was er bij hem ook geen bereidheid om op vrijwillige basis behandeld te worden en de voorgeschreven noodzakelijk geachte medicatie te accepteren. De verplichte zorg bestaande uit opname in een accommodatie, medicatie, beperking bewegingsvrijheid en het uitoefenen van toezicht wordt proportioneel geacht gezien de ernst van de psychotische belevingen en het risico dat klager als gevolg van deze belevingen impulsief en/of agressief zou handelen. De opname in de accommodatie was proportioneel gezien de emotionele overbelasting van de echtgenote van klager. Van de voorgestelde medicatie mocht verwacht worden dat deze de psychotische belevingen zou doen verminderen dan wel doen verdwijnen. Door de opname in een accommodatie en het toezicht dat uitgeoefend kon worden op het accepteren van de medicatie is de veiligheid van klager zelf en van zijn omgeving gewaarborgd.

Concluderend is de commissie derhalve van oordeel dat aan de criteria van subsidiariteit, proportionaliteit, doelmatigheid en veiligheid was voldaan en op goede gronden de vormen van verplichte zorg opgenomen in de (verlengde) Crisismaatregel zijn toegepast. Dat verbleken van de psychose tijdens de opname in X. heeft plaatsgevonden zonder verdere medicatie doet daar niet aan af.

6. **BESLISSING**

De klachtencommissie voornoemd, verklaart de klachten van klager ongegrond nu zowel aan de procedurele als aan de inhoudelijke criteria voor verplichte zorg voldaan is.

voorzitter klachtencommissie

Beroep

Betrokkene, de vertegenwoordiger of de zorgaanbieder kan door middel van een schriftelijk en gemotiveerd verzoekschrift bij de Rechtbank Oost-Brabant beroep instellen tegen onderhavige uitspraak van de klachtencommissie. De termijn voor het indienen van een verzoekschrift bedraagt zes weken na de dag waarop de beslissing van de klachtencommissie aan de betrokkene is meegedeeld.